

Zákon o mimoriadnych opatreniach v oblasti zdravotníctva

Dňa 6.4.2020 bol vyhlásený v Zbierke zákonov SR **zákon č. 69/2020 Z. z. o mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v oblasti zdravotníctva** a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Parlament uvedený zákon schválil v rámci skráteného legislatívneho konania dňa 3.4.2020.

Zákon novelizuje aj zákon o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, zákon o liekoch a zdravotníckych pomôckach a zákon o radiačnej ochrane.

Vyhlásené znenie zákona je dostupné na:

https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2020/69/ZZ_2020_69_20200406.pdf

Uvedený zákon reaguje na potreby aplikačnej praxe v oblasti zdravotníctva v dôsledku súčasnej situácie v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid-19.

Zo zákona nižšie vyberáme informácie, ktoré by Vás mohli zaujímať.

1. V čase krízovej situácie môže Ministerstvo zdravotníctva SR vydávať niektoré **výnimočné opatrenia** v oblasti ochrany verejného zdravia a liekovej politiky.

2. V čase krízovej situácie **sa nevydávajú osvedčenia o odbornej spôsobilosti** na činnosti uvedené v § 15 zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, medzi ktoré patria napr. osvedčenia o odbornej spôsobilosti na:

- epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov,
- prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie,
- nákup, predaj a spracúvanie húb,

a to z dôvodu, že sa nevykonávajú skúšky žiadateľov o overenie odbornej spôsobilosti na činnosti podľa § 15, pred komisiou zriadenou na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a regionálnych úradoch verejného zdravotníctva.

Odborná spôsobilosť na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie sa v čase krízovej situácie preukazuje:

- dokladmi o vzdelaní a odbornej praxi a
- dokladom o odbornej príprave vykonanej dištančnou formou od vzdelávacej inštitúcie, ktorá uskutočňuje akreditovaný vzdelávací program.

Doklady je potrebné doplniť riadnym osvedčením o odbornej spôsobilosti najneskôr do 90 dní od skončenia krízovej situácie.

V čase krízovej situácie sa nevykonáva aktualizácia odbornej prípravy osôb, ktoré sú držiteľom osvedčenia o odbornej spôsobilosti, pričom neplynie lehota na jej absolvovanie.

3. V čase krízovej situácie **zamestnávateľa nemusia plniť niektoré povinnosti súvisiace s ochranou zdravia pri práci** (napr. posudzovanie zdravotného rizika pri práci, oznamovacie povinnosti, vypracovanie prevádzkového poriadku z hľadiska ochrany a podpory zdravia zamestnancov pri práci), okrem povinnosti vykonať opatrenia na zníženie expozície zamestnancov a obyvateľov faktorom práce a pracovného prostredia.

Fyzické osoby - podnikatelia, ktoré nezamestnávajú iné fyzické osoby a vykonávajú prácu zaradenú do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie, nemusia plniť niektoré povinnosti súvisiace s ochranou zdravia pri práci (napr. posudzovanie zdravotného rizika pri práci), okrem povinnosti vykonať opatrenia na zníženie svojej expozície a expozície obyvateľov faktorom práce a pracovného prostredia.

4. V čase krízovej situácie majú **celospoločenské preventívne opatrenia prioritu pred vykonávaním zdravotného dohľadu na pracoviskách.**

Poskytovatelia pracovnej zdravotnej služby vykonávajú v čase krízovej situácie najmä poradenstvo zamerané na ochranu zdravia pri práci a predchádzanie vzniku chorôb z povolania a ochorení súvisiacich s prácou, prednostne so zameraním na mimoriadnu epidemiologickú situáciu, najmä telefonicky alebo elektronickou formou.

5. V čase krízovej situácie sa **čestným vyhlásením fyzickej osoby** nahrádza:

- posúdenie zdravotnej spôsobilosti fyzickej osoby, ktorá sa uchádza o zamestnanie,
 - potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti fyzickej osoby na vykonávanie epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.
- Avšak najneskôr do 90 dní od skončenia krízovej situácie sa vyhlásenie musí nahradiť posúdením zdravotnej spôsobilosti na prácu alebo potvrdením o zdravotnej spôsobilosti fyzickej osoby.

Vzor čestných vyhlásení je dostupný na: https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/prilohy/SK/ZZ/2020/69/20200406_5231151-2.pdf

(pozn.: Podľa nariadenia (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín, prílohy II, kapitoly VIII, ods. 2 platí, že žiadnej osobe, ktorá trpí alebo je nosičom ochorenia, ktoré sa môže prenášať potravinami, alebo je postihnutá, napríklad infikovanými poraneniami, kožnými infekciami, vredmi alebo hnačkou, sa nepovoľuje manipulovať s potravinami alebo vstupovať v akomkoľvek

postavení do akejkoľvek oblasti, v ktorej sa manipuluje s potravinami, ak existuje pravdepodobnosť priamej alebo nepriamej kontaminácie. Každá takto postihnutá osoba, ktorá je zamestnaná v potravinárskom podniku, a ktorá by mohla prísť do styku s potravinami, musí ochorenie alebo príznaky, a ak je to možné, ich príčinu, okamžite hlásiť prevádzkovateľovi potravinárskeho podniku.)

6. Zákon ďalej ustanovuje, že **v čase krízovej situácie:**

- sa nevykonáva opätovné posúdenie zdravotnej spôsobilosti na prácu lekáorskými preventívnymi prehliadkami vo vzťahu k práci,
- špecializované pracoviská pracovného lekárstva a dermatovenerológie neposudzujú zdravotný stav fyzických osôb na účel uznania alebo neuznania choroby z povolania a neuznávajú chorobu z povolania,
- príslušné orgány verejného zdravotníctva neprešetrujú pracovné podmienky a spôsob práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania,
- komisie na posudzovanie chorôb z povolania na regionálnej a celoslovenskej úrovni nevykonávajú činnosť.
- sa nevykonáva opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania Celoslovenskou komisiou na posudzovanie chorôb z povolania.

7. V čase krízovej situácie fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá vykonáva **dezinfekciu a reguláciu živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť**, oznamuje výkon každej takejto činnosti príslušnému orgánu verejného zdravotníctva najneskôr do 24 hodín po jej ukončení.

8. Pre fyzickú osobu, ktorá sa dopustila priestupku na úseku verejného zdravotníctva v čase ohrozenia verejného zdravia sa zvyšuje pokuta v blokovom konaní do 1000,- €, pričom tieto priestupky môžu v blokovom konaní prejednávať orgány Policajného zboru a obecnej polície.

9. Ministerstvo môže počas vyhláseného výnimočného stavu, núdzového stavu alebo mimoriadnej situácie vydať rozhodnutie, ktorým v nevyhnutom rozsahu a na nevyhnutný čas **zakáže vývoz dietetickej potraviny**, ktorá je zaradená v zozname kategorizovaných dietetických potravín. Právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá koná v rozpore s takým rozhodnutím, sa dopustí správneho deliktu a ministerstvo jej za tento správny delikt uloží pokutu vo výške od 500 do 25 000 eur, fyzická osoba sa v takom prípade dopustí priestupku a ministerstvo jej za to uloží pokutu vo výške od 200 do 10 000 eur.

Ďalej zákon v oblasti správneho trestania v pôsobnosti MZ SR umožňuje účastníkom správnych konaní zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt alebo priestupok, ak preukázu, že v dôsledku uplatňovania právnych predpisov, rozhodnutí správnych orgánov a prijatých opatrení v súvislosti s pandémiou, nemohli splniť povinnosti, ktorých porušenie je správnym deliktom alebo priestupkom podľa osobitných predpisov.

Zákon ďalej umožňuje právnickým osobám v pôsobnosti MZ SR, aby ich kolektívne orgány mohli prijímať svoje rozhodnutia aj per rollam, čím sa v rámci protiepidemiologických opatrení minimalizuje nutnosť zhromažďovania sa väčšieho počtu osôb na jednom mieste.

Zákon stanovuje aj obmedzenie distribúcie osobných ochranných prostriedkov.

Zároveň sa rozširuje definícia správneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti tak, aby aj v čase obmedzených materiálnych a personálnych zdrojov, bola v čo najvyššej miere pacientovi

zabezpečená zdravotná starostlivosť.